

FLOW LAW

BV Flow Law Eggermont
Wuipelstraat 13
9690 Kuisbergen
Tel. 0478/37.70.00
marlies@flowlaw.be
www.flowlaw.be

UNIVERSITEIT
GENT

HET VERPLEEGKUNDIG BEROEP HERVORMD: NIEUWE PROFIELEN, BEVOEGDHEDEN EN DELEGATIES

Marlies Eggermont
2025
AHLEC

BEROEPSUITOEFENING IN DE GEZONDHEIDSZORG:

Gecoördineerde wet 10 mei 2015 betref. de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (WUG)

- ✓ arts + alle specialisten
- ✓ tandarts (orthodontist, parodontoloog)
- ✓ apotheker
- ✓ kinesitherapeut
- ✓ **paramedisch beroep**
- ✓ **verpleegkundige**
 - ✓ **verpleegkundig specialist**
 - ✓ **zorgkundige**
- ✓ **vroedvrouw**
- ✓ hulpverlener-ambulancier (DGH); attest 112
- ✓ klinisch psycholoog en klinisch orthopedagoog

PARAMEDICUS: VERRICHTINGEN INZAKE

1° apothekers-assistentie (1j volwassenonderwijs)

2° audiologie

3° orthopedische technologie in de mobiliteitshulpmiddelen, orthopedische technologie in de bandagisterie en orthesiologie, orthopedische technologie in de prothesiologie en orthopedische technologie in de schoentechnologie (tot 2023 bandage, orthese=ondersteunen en prothese=vervangen) (bachelor orthopedie)

4° diëtetiek

5° ergotherapie

6° medische laboratoriumtechnologie (laborant)

7° logopedie (ook master)

8° orthoptie en optometrie (oogzorg)

9° podologie

10° medische beeldvorming (technoloog)

11° vervoer van patiënten (ambulancier niet dringend patiëntenvervoer) (160u theorie, 40u stage)

12° mond- en tandzorg

13° praktijkassistentie (1,5j volwassenonderwijs)

ACTUA: ZORGINFARCT?

-Eén op de negen verpleegkundigen valt al uit, en nu haken ook studenten vaak af na zware stages

Nieuwsblad 31/1/2024

-96 procent van de verpleegkundigen voert vandaag niet-verpleegkundige taken uit: schiet de opleiding tekort?

De Morgen 10/4/2024

<https://www.demorgen.be/nieuws/96-procent-van-de-verpleegkundigen-voert-vandaag-niet-verpleegkundige-taken-uit-schiet-de-opleiding-tekort~ba47fe43/?referrer=https://www.google.com/>

-Aantal verpleegkundigen in ziekenhuizen tussen 2019 en 2022 gedaald

Nieuwsblad 20/12/2024

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20241220_91631994

WIE ZIJN DE (nieuwe) BEOEFENAARS VAN DE VERPLEEGKUNDE?

1,VERPLEEGKUNDIGE

- ✓ art. 45-61 WUG
- ✓ KB 18 juni 1990:
- ✓ https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=1990061837
- ✓ Onderscheid start opleiding AJ 2023-2024: (KB 28/6/2023)
 - ✓ 4j bachelor: 'verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg'
 - ✓ of 3j HBO5: basisverpleegkundige (geen C-handelingen meer)
- ✓ Bescherming van de titel EN het beroep
- ✓ Onwettige uitoefening van de verpleegkunde
- ✓ www.netwerkverpleegkunde.be

WORK IN PROGRESS

De *basisverpleegkundige* is een beoefenaar van de verpleegkunde die autonoom kan handelen in minder complexe situaties. In complexere situaties werkt hij binnen een gestructureerd zorgteam in nauwe samenwerking met de *verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg* of met de arts wanneer er geen verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg deel uitmaakt van het zorgteam.

De initiële inschatting van de mate van de *complexiteit* van de situatie gebeurt door de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of door de arts wanneer de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg geen deel uitmaakt van het team. Zij zorgen ook, wanneer ze dit nodig achten, voor een herbeoordeling van de complexiteit van de situatie. Uitsluitend in het geval van technische prestaties die gedurende een periode van minder dan 24 uur moeten worden uitgevoerd, kan de initiële inschatting van de complexiteit van de situatie worden uitgevoerd door de basisverpleegkundige.

Art. 47/1 WUG nieuw (Wet 18/5/2024)

KB ivm voorwaarden waaronder de verpleegkundigen verantwoordelijk voor algemene zorg, onder hun verantwoordelijkheid en toezicht, de uitvoering van bepaalde technisch-verpleegkundige verstrekkingen kunnen **delegeren** aan de gezondheidszorgbeoefenaars (minstens bachelor of zorgkundige) volgt...

In het kader van gestructureerd zorgteam met coördinator

De technisch-verpleegkundige verstrekkingen worden uitgevoerd onder **toezicht** van de coördinerend verpleegkundige, die bereikbaar moet zijn en die beslist of zijn fysieke aanwezigheid al dan niet vereist is voor het uitvoeren van de gedelegeerde activiteit.

KB klinische opleiding volgt...

- Bijzondere **beroepstitel** KB 27/09/2006:
 1. pediatrie en neonatologie
 2. geestelijke gezondheidszorg en psychiatrie
 3. sociale gezondheidszorg
 4. geriatrie
 5. intensieve zorg en spoedgevallenzorg;
 6. oncologie
 7. medische beeldvorming
 8. stomatherapie en in de wondverzorging;
 9. peri-operatieve zorg (=peri-operatieve zorg, anesthesie, operatie assistentie en instrumentatie)
 10. perfusionist
 11. anesthesie

- Bijzondere **beroepsbekwaamheid** o.a.
 1. geestelijke gezondheidszorg en psychiatrie
 2. geriatrie
 3. wondverzorging
 4. palliatieve zorg
 5. diabetologie
 6. deskundigheid in de evaluatie en behandeling van de pijn

VERPLEEGKUNDIG SPECIALIST

- ‘Verpleegkundig specialist’ neemt taken over van arts
(Plus Magazine 12/11/2018)

<https://plusmagazine.knack.be/gezondheid/verpleegkundig-specialist-vormt-brug-tussen-nieuwste-wetenschappelijke-inzichten-en-de-praktijk/article-normal-1391963.html>

- 2-jarige Master in de verpleegkunde (UGent, UAntwerpen, KUL)
- Wet 22/4/2019, wijziging WUG: nieuw art. 46/1
“complexe verpleegkundige zorg, medische handelingen met het oog op het behoud, de verbetering en het herstel van de gezondheid van de patiënt”.
- <https://www.health.belgium.be/nl/verpleegkundig-specialist>
KB's 14/4/2024 ivm erkenning en activiteiten; inw 1/1/2025

- masteropleiding en 3000 effectieve uren expertise
- permanente vorming

VERPLEEGKUNDIG SPECIALIST: ACTIVITEITEN EN VW

- beslissingen nemen en handelingen verrichten inzake medische diagnostiek, medische behandeling en opvolging van de totaalzorg van de patiënt na een primair door de arts gestelde diagnose en behandeling
- doorverwijzen van patiënten naar andere gezondheidszorgbeoefenaars
- voorschrijven van geneesmiddelen en gezondheidsproducten (o.a. bloed)
- opstellen van medische attesten
- beslissingen nemen inzake opname en –ontslagplanning

Voorwaarden:

- het betreft routinematige klinische activiteiten of routinematige medische handelingen
- het betreft klinische activiteiten of medische handelingen van een beperkte medische complexiteit zoals omschreven in de interprofessionele samenwerkingsovereenkomst
- het betreft klinische activiteiten of medische handelingen waarvan de risico's te overzien zijn. Deze risico's worden omschreven aan de hand van waarschuwingscriteria die nader worden omschreven in de **interprofessionele samenwerkingsovereenkomst (IPSO)**.
- www.bvvs.be (template overeenkomst tussen partijen (ook WG); competentieprofiel)

KLINISCH VERPLEEGKUNDIG ONDERZOEKER

- Art. 46/2 WUG
- Doctoraat
- *Naast de uitoefening van de verpleegkunde zoals bedoeld in artikel 46 en artikel 46/1, § 2, heeft de klinisch verpleegkundig onderzoeker een rol als klinisch expert en beschikt hij over geavanceerde academische competenties. Vanuit zijn rol van klinische expert voert de klinisch verpleegkundig onderzoeker in hoofdzaak onderwijs- en onderzoeksactiviteiten uit waarbij het ontwikkelen van nieuwe kennis en de implementatie van "Evidence-Based" praktijken in de verpleegkunde en zorg het kerndoel is. Door zijn functie als brug tussen de zorgsector en die van het onderwijs heeft de klinisch verpleegkundig onderzoeker een adviserende rol met het oog op het optimaliseren van de kwaliteit van zorg en het verpleegkundig beroep*

Drie verschillende verpleegkundige activiteiten:

- A-verstrekkingen: autonome verpleegkundige prestaties
- B1 en B2-verstrekkingen: technisch verpleegkundige prestaties
 - Met voorschrift arts (B2)
 - Geschreven voorschrift
 - Mondeling voorschrift met schriftelijke bevestiging
 - Door toepassing van staand order (en verwijzing naar standaardverpleegplan)
 - Soms enkel mogelijk door houders van een bijzondere beroepstitel
- C-handelingen: toevertrouwde medische handelingen
- Specifieke handelingen bij beroepstitel bv. triage

- A handelingen: art. 46 §1, 1^oa-h WUG:

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2015051006&table_name=wet

- B en C handelingen, zie lijst:
- gewijzigd bij KB 29/2/2024 en KB 14/4/2024

https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/ar_18_06_1990_-_version_coordonnee_mai_2024_0.pdf

NIEUWIGHEDEN O.A.

-van B2 naar B1:

Bloedafneming of staalafneming en collectie van secreties en excreties en *opdracht geven tot laboratoriumanalyse daarvan*

-nieuwe B2 handeling: *Plaatsen van een lange perifeer veneuze katheter*

-nieuwe B1 handeling: Eenmalige of intermittente blaassondage (blaassondage vroeger B2)

-medicatie: deels verschuiving van B2 naar B1 (diagnose/voorschrijven blijft voor arts)

MEDICATIE: B1

- Voorbereiding en toediening van medicatie via de volgende toegangswegen:

- oraal (inbegrepen inhalatie);
- rectaal;
- vaginaal;
- oogindruppeling,
- oorindruppeling,
- neusindruppeling,
- percutane weg

overeenkomstig de instructies in de bijsluiter van het geneesmiddel of de instructies van de apotheker of van de voorschrijvende arts

- Voorbereiding en toediening **vaccins**

- Initiëren, uitvoeren en opvolgen van screenings voor primaire, secundaire en tertiaire preventie in het kader van overheids campagnes

MEDICATIE: B2

- Voorbereiding en toediening van medicatie via de volgende toegangswegen:
 - subcutaan
 - intramusculair
 - intraveneus
 - via luchtweg
 - hypodermoclyse
 - via gastro-intestinale catheter
 - via drain
 - intraosseus
 - via intranasale weg (nieuw)
- Voorbereiding en toediening van een medicamenteuze onderhoudsdosis via een door de arts geplaatste catheter: epidurale, intrathecale, intraventriculair, in de plexus, met als doel een analgesie bij de patiënt te bekomen

C-HANDELINGEN

- Uitvoering van onderzoeken en behandelingen in de medische, nucleaire en radiotherapeutische beeldvorming. *Bij inspuiten van contraststoffen moet de mogelijkheid van een onmiddellijke adequate medische tussenkomst voorzien zijn.* (assistentie met direct visueel en verbaal contact tussen vpk en arts is geschrapt)
- Voorbereiding en toediening van chemotherapeutische middelen, isotopen, *immunotherapie en desensibilisatie*
- *Plaatsen van een perifeer ingebrachte centrale katheter (type PICC)*
- *Ascitespunctie en lymfoedeempunctie onder vorm van assistentie of in aanwezigheid van de arts in het gebouw*
- *Posttraumatische of postchirurgische cutane hechting*

Voor verpleegkundigen met bijzondere beroepstitel in de peri-operatieve zorg:

B1

- *Gebruik van toestellen voor het bewaken van de cardiovasculaire, respiratoire en neurologische functiestelsels.*
- *Beoordeling van de parameters behorende tot de cardiovasculaire, respiratoire en neurologische functiestelsels.*

B2

- *Deelname aan de activiteiten van anesthesie en chirurgie onder toezicht van de arts*
- In raadpleging chirurgie/anesthesie, OK, pijnkliniek...
- arts is tijdens uitvoering van handelingen aanwezig in de raadpleging of praktijk

2, ZORGKUNDIGE

- ✓ *de persoon die specifiek is opgeleid om de verpleegkundige onder zijn/haar toezicht bij te staan inzake zorgverstrekking, gezondheidsopvoeding en logistiek in het kader van de door de verpleegkundige gecoördineerde activiteiten binnen een gestructureerde equipe*
- ✓ 7de jaar SO; volwassenonderwijs; 1ste jaar bachelor vpk of HBO 5 vpk
- ✓ Okt 2023: ook student-vroedvrouwen na getuigschrift 1ste jaar bachelor (module ouderen zorg in voorjaar 2025)
- ✓ KB 2006 lijst verpleegkundige handelingen die door een zorgkundige mogen uitgevoerd worden
- ✓ Uitbreiding 5 handelingen KB feb 2019: zorgkundige Plus vanaf 1/9/2019
- ✓ <https://www.departementzorg.be/nl/welke-taken-mag-ik-uitvoeren-als-zorgkundige>

- ✓ Bloeddruk, glycemie, temperatuur (parameters)
- ✓ Dauerbinden/TED kousen

- ✓ Toediening van medicatie, met uitsluiting van verdovende middelen, die voorbereid is door de verpleegkundige of de apotheker langs volgende toedieningswegen:
 - oraal (inbegrepen inhalatie)
 - rectaal
 - oogindruppeling
 - oorindruppeling
 - percutaan
 - subcutaan: enkel gefractioneerde heparine

3, **MANTELZORGER**: uitz. op onwettige uitoef. vpk (art. 124 WUG)

<https://www.netwerkverpleegkunde.be/page?orl=113882&ssn=&lng=1&page=nieuws-netwerk-verpleegkunde&nws=2184>

Mag ook fixeren, isoleren, beveiligen, toezicht houden MITS:

-opleiding door arts of verpleegkundige

-procedure of verpleegplan

-Attest met:

- Identiteit patiënt
- Identiteit mantelzorger
- Vermelding van de toegelaten B-verstrekking
- Duur van de toelating
- Eventuele (bijkomende) voorwaarden

4, PRAKTIJKASSISTENT (KB 26/11/2023)

“Om artsen beter te ondersteunen en hen meer ruimte te geven om zich bezig te houden met de corebusiness van hun beroep, namelijk de zorg om de patiënt...”

Administratie, logistiek, doch ook parameters, glycemie, bloedafname, EKG

https://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2023/12/22_1.pdf#Page144

<https://www.domusmedica.be/actueel/opleiding-praktijkassistent-uitgesteld>

5, BEKWAME HELPER (KB 29/2/2024)

“is iemand die zelf geen verpleegkundige is, maar in het kader van zijn **beroep** of een **vrijwillige** activiteit toch één of meer verpleegkundige handelingen mag verrichten”. (delegatie arts/vpk/WG)

<https://www.health.belgium.be/nl/bekwame-helper>

(dus geen studenten vpk, zorgkundigen of jobstudenten)

FAQ 28/1/2025 FVV:

https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/sites/default/files/documents/versie_1_faq_bekwame_helper.pdf

- regels algemene aansprakelijkheid gelden
- aandacht voor waarschuwingcriteria

6, HELPER bij Activiteiten van het Dagelijks Leven (KB 29/2/2024)

“handelingen die niet meer exclusief tot de verpleegkunde behoren”

<https://www.health.belgium.be/nl/activiteiten-van-het-dagelijks-leven-adl>

Parameters (ook glycemie en zuurstofsat.), vocht/voedsel toedienen, medicatie toedienen (behalve opioïden) via verschillende wegen (B1), hygiënische zorgen

kan door niet geschoolde personen uitgevoerd worden, ook in zorginstellingen

arts/vpk bepaalt noodzaak of opportuniteit

7, VROEDVROUW

- ✓ art. 62-64 WUG
- ✓ 3j bach in Vlaanderen 4j bach in Wallonië
- ✓ Mag verpleegkunde beoefenen (2 soorten)
- ✓ KB 1991 uitoefening vroedvrouw
 - ✓ normale verloskunde
 - ✓ ondergeschikte van arts in de pathologie
 - ✓ verboden handelingen
- ✓ www.vroedvrouwen.be (Vlaamse beroepsorganisatie VBOV)

- **Art. 62-64 WUG**

- §1: autonomie binnen normale verloskunde
- §2: gedelegeerde handelingen (onder verantwoordelijkheid arts) bij pathologie
- §3: voorschrijven medicatie (KB 2013 met lijst)
- §4: criteria uitvoeren bekkenbodembreëducatie (geen KB)
- §5: criteria uitvoeren echo's (geen KB); veroordeling onwettige uitoefening

- afgestudeerd vóór 1/10/2018: alle verpleegkundige handelingen
- afgestudeerd na 1/10/2018: vpk in 4 domeinen
 - verloskunde
 - fertiliteit
 - neonatologie
 - gynaecologie
- vaccins bij jonge kinderen: “tevens mag hij of zij van rechtswege vaccinaties bij jonge kinderen tot en met de leeftijd van 2,5 jaar uitvoeren”
- na 1° bachelor: ook registratie zorgkundige (na volgen module ouderenzorg, vanaf voorjaar 2025)
- niet meer algemeen inzetbaar MAAR KB ADL feb 2024 biedt perspectieven op diensten zoals pediatrie (occasioneel)

VRAGEN?

Dankjewel voor jullie aandacht!